

VALMISTELUMALLI**Maa:** Suomi / **Kpl.:** 1**QUALIROM**

Tekijä(t) TAI Lyhenne: Mona Solala		Romanimurre: Suomalainen	
Koulutustaso: Ala-aste	Oppijoiden ikä: 6-11	Kielitaitotaso: A2	

Pääteema (CFR): Minä ja perheeni
Sisällytetyt alateemat: .....
Kappaleeseen liittyvät CFR:n muut pääteemat:

Työskentely CFR:n kanssa – oppimistavoitteet:		
Taito:	Relevantit CFR:n kieliristikon kuvaukset & “minä osaan” -lauseet:	Sivut:
	Ymmärrän, kun opettaja kertoo minulle jotain uutta. Ymmärrän, mitä ystäväni sanovat, kun teemme jotain yhdessä. Ymmärrän joitakin perheeni aikuisten välisiä keskusteluja. Ymmärrän joitakin kehuja sanoja.	29

	Osaan käyttää aakkosia löytääkseni nimeäni tai toisen nimen luettelosta tai hakemistosta. Osaan lukea lasten tarinan, jonka tunnen jo. Osaan lukea romanisadun, jonka tunnen jo.	29
	Osaan vastata kysymyksiin perheeni ihmisistä. Osaan vastata kysymykseen siitä, mitä tein eilen, viikonloppuna tai lomalla. Osaan vastata kysymykseen siitä, miltä minusta tuntuu. Pystyn esittämään muita ihmisiä koskevia kysymyksiä. Osaan sanoa hei ja näkemiin eri ihmisille eri paikoissa. Osaan kertoa opettajalle tai muulle aikuiselle, jos olen huolissani tai tunnen itseni sairaaksi. Osaan kertoa vanhemmilleni, mitä tein koulussa. Pystyn esittämään kysymykseen, jos en ymmärrä jotain.	29
	Osaan kertoa ihmisille itsestäni, pituuden, silmieni ja hiukseni värin. Osaan puhua asioista, joita tykkään tehdä. Osaan kertoa, mitä teen joka päivä. Osaan kertoa, mitä teemme kotonani. Osaan selittää, mitä ajattelen asioista koulussa tai perheessäni.	29
	Osaan kirjoittaa siitä, mitä teen joka päivä. Osaan kirjoittaa asioista, joista nautin. Pystyn kirjoittamaan jostain, mitä tein tai näin.	29

Työskentely ELP:n kanssa:		
Mitä ELP:n osaa/osia käytetään?		Sivut:
Kielipassi:	A1 Breakthrough	
Kielielämäkerta:	Minä ja perheeni	29
Kansio:	Aktiviteetti 1: liite 1.1. aktiviteetti 3: liite 1.2. Aktiviteetti 4: vastaukset vihosta., Aktiviteetti 5 : harrastuksia, Aktiviteetti 5: lyhyitä kertomuksia huoneesta, Aktiviteetti 6 liite 2.4, Aktiviteetti 11 liite 2.5. Aktiviteetti 12: liite 2.6.	

KESKEINEN SANASTO – Alateema 1: esittäytyminen	
Aktiivinen:	
Romani: oldra sar koon so mango me me som mango nau hin nau aaññ- tukko tu tu sal phurano/phurani iek dui triin staar pangñ ñhou efta ohta enja deñ	Suomi: ikä kuinka kuka mikä minun minä minun nimeni on minä olen nimi olla sinun sinä sinä olet vanha pojasta/tytöstä 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Passiivi:	
Romani: buuruv- me buuruvaa tu buuruveha fooros aro	Suomi: asua minä asun sinä asut kaupunki -ssa/-ssä

aro fooros aro them	kaupungissa maalla
------------------------	-----------------------

KESKEINEN SANASTO – Alateema 2: Nimet	
Aktiivinen:	
Romani: lengo lesko / lako lesko / lako nau hin ... so mango nau naave aaħħ- tukko	Suomi: heidän hänen pojasta / työstä hänen nimensä on ... mikä minun nimi nimet olla sinun
Passiivi:	
Romani:	Suomi:

KESKEINEN SANASTO – Alateema 3: Perhe ja sukulaiset	
Aktiivinen:	
Romani: daad daadesko daad daadesko dai maami	Suomi: isä isän isä isän äiti mummo

pappus ame mango huupa tšau tšaave syski kak pheen phenja tšai tšaija biibi biibija phuuride phaal phaale dai dako daad dako dai	vaari /isoisä me minun perhe poika pojat serkukset setä sisko siskot tyttö/tytär tytöt/tyttäret täti tädit vanhemmat veli veljet äiti äidin isä äidin äiti
Passiivi:	
Romani: ternide maan hin ... aro mango huupa ... aro phuranide	Suomi: nuorempi minulla on ... minun perheessäni ... -ssa/-ssä vanhempi

KESKEINEN SANASTO – Alateema 4: Tervehdykset	
Aktiivinen:	
Romani:	Suomi:

Tšiňko sarra! Tšiňko rat! Tšiňko kvella! Paarkiba Mange ħunjula tšiňko So tukke / tumenge ħunjula? Aaň Deuleha! Aaňhen Deuleha! Tšiňko diives! Tume	Huomenta! hyvää yötä! Iltaa! Kiitos! Minulle kuuluu hyvää Mitä sinulle / teille kuuluu? Näkemiin sinulle / teille! Päivää! Te
Passiivi:	
Romani: Koon hin tukko phuuride? Katta tume vena / tu veba? Me vaa Baro foorosta Mango daad hin ... ta mango dai hin ...	Suomi: Kekä ovat vanhempasi Mistä tulette / tulet? Tulen Helsingistä Isäni on ... ja äitini on ...

KESKEINEN SANASTO – Alateema 5: Tervehdykset ja vuorokauden ajat	
Aktiivinen:	
Romani: Sarra Sarrako diives Kvella Kvellako diives Diives Rat	Suomi: Aamu Aamupäivä Ilta Iltapäivä Päivä Yö
Passiivi:	
Romani: Sartti	Suomi: aamulla

Bitti	aikaisin
Aro kvella	illalla
Sient	myöhään
Kaan	nyt
Kaan hin ...	nyt on
Hinko kaan ..?	onko nyt ..?
Fuort	pian
Aro divisa	päivällä
Rassa	yöllä

KESKEINEN SANASTO – Alateema 6: Maskuliini ja feminiini jou ja joi	
Aktiivinen:	
Romani: Jou Joi Joon Joon hin ... Komunis / komuja Farabi Džeeno / džeene Džuuli / džuuja Tšau / tšaave Tšai / tšaija	Suomi: Hän pojasta Hän työstä He He ovat ... Ihminen / ihmiset Kasvot Mies / miehet Nainen / naiset Poika / pojat Tyttö / tytöt
Passiivi:	
Romani: Feminiino Joi hin tšai / jou hin tšau Maskuliino Hinko douva/dauva komunis tšai elle tšau?	Suomi: Feminiini Hän on tyttö/poika Maskuliini Onko tuo/tämä ihminen tyttö vai poika?

KESKEINEN SANASTO – Alateema 7: Kuvailen itseäni	
Aktiivinen:	
Romani: siivo baale stöt maan hin ... mango baale / jakka hin kaalo besko langħto bruuno jak / jakka jakkako fransi blaato baro kaalo parno gröönt piero /piere	Suomi: harmaa hiukset lyhyt minulla on ... minun hiukseni/silmäni ovat musta pieni pitkä ruskea silmä / silmät silmäripset sininen suuri tumma vaalea vihreä jalka/jalat

vast / vaste ħeero phikko / phikke nak mui rinsa pavunis	käsi/kädet pää olkapää / olkapäät nenä suu takapuoli leuka
Passiivi:	
Romani:	Suomi:

Kappaleen KESKEINEN KIELIOPPI:	
Aktiivinen:	Passiivinen:
adjektiivien vertailumuodot	
verbien preesens	
maskuliini ja feminiini	

	<p>Substantiivien yksikön nominatiivi</p> <p>a) Tunnuksettomat temaattiset maskuliinit daad 'isä' tšau 'poika' kaht 'puu'</p> <p>b) -o-loppuiset temaattiset maskuliinit džeen-o 'mies'</p> <p>c) Tunnuksettomat temaattiset feminiinit pheen 'sisko' dai 'äiti'</p> <p>d) -i-loppuiset temaattiset feminiinit biib-i 'täti' džuul-i 'nainen'</p> <p>e) Atemaattiset maskuliinit foor-os 'kaupunki' komun-is 'ihminen'</p> <p>f) Atemaattiset feminiinit huup-a 'perhe'</p> <p>Adjektiivien yksikön maskuliinin muotoja a) kaal-o 'musta' b) besk-o 'pieni' c) stöt 'lyhyt'</p> <p>Persoonapronominien nominatiivi ja genetiivi</p> <table> <tr> <td>1.p.</td><td>Yksikkö me</td><td></td><td>Monikko (a)me(n)</td></tr> <tr> <td>2.p.</td><td>tu</td><td></td><td>tume(n)</td></tr> <tr> <td>3.p.</td><td>Mask. jou</td><td>Fem. joi</td><td>joon</td></tr> <tr> <td>1.p.</td><td>Yksikkö mango</td><td></td><td>Monikko (a)mengo</td></tr> <tr> <td>2.p.</td><td>tukko</td><td></td><td>tumengo</td></tr> <tr> <td>3.p.</td><td>Mask. lesko</td><td>Fem. lako</td><td>lengo</td></tr> </table> <p>Interrogatiivipronomineja</p> <p>so 'mikä?, mitä?' sar 'kuinka?' koon 'kuka?, ketä?'</p>			1.p.	Yksikkö me		Monikko (a)me(n)	2.p.	tu		tume(n)	3.p.	Mask. jou	Fem. joi	joon	1.p.	Yksikkö mango		Monikko (a)mengo	2.p.	tukko		tumengo	3.p.	Mask. lesko	Fem. lako	lengo
1.p.	Yksikkö me		Monikko (a)me(n)																								
2.p.	tu		tume(n)																								
3.p.	Mask. jou	Fem. joi	joon																								
1.p.	Yksikkö mango		Monikko (a)mengo																								
2.p.	tukko		tumengo																								
3.p.	Mask. lesko	Fem. lako	lengo																								
QualiRom_Preparation Template	<p>Verbit</p> <p>'olla'-verbi</p>																										

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 1	Otsikko: Nimeäminen					Kesto: 15 min			
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni								
Aktiviteetin kuvaus:					Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat nimevät perheenjäsenet liitteessä 1.1.						TC IW	25	Attachment 1.1.	1.1.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 2	Otsikko: Vertailu					Kesto: 15 min				
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat ja opettaja keskustavat sukulaisista ja siitä kuka on yleensä nuorempi tai vanhempi. Esimerkiksi: Kumpi on vanhempi, pikkuveli ja isovelji? Totta vai tarua, isoäiti on nuorempi kuin äiti? Jne. Oppilaat voivat käyttää liiteettä 1.1. muistaakseen romanisukulaisia.							TC IW	25		1.1

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 3	Otsikko:Lue teksti					Kesto: 25 min			
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni								
Aktiviteetin kuvaus:					Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat ja opettaja lukevat tekstin liite 1. 2. Oppilaat ja opettaja kääntävät tekstiä yhdessä.						IW TC	25		1.2.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 3	Otsikko:Lue teksti	Kesto: 25 min				
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni					

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 4	Otsikko: Kuuntelu	Kesto: 30 min				
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni					
Aktiviteetin kuvaus:						
Opettaja lukee tekstin liiteessä 1.3. Oppilaat on kuunneltava tarkkaan koko tarina. Kun opettaja on lopettanut tarinan, hän kysyy kysymyksiä oppilailta. Oppilaat kirjoittavat vastaukset vihkoihinsa.						
		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
		  	TC IW	25	vihot, kynät	1.3.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 5	Otsikko:Kirjoittaminen	Kesto: 25 min				
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni					
Aktiviteetin kuvaus:						
Oppilaat kirjoittavat lyhyen tarinan perheestään.						
		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
		  	IW	25	paperia, kyniä	.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 6	Otsikko: Pelataan bingoa					Kesto: 15 min				
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaan pelaavat bingo liitteen 1.4. avulla. Opettaja sanoo nimiä tai kuvia romanikielellä ja kirjoittaa sanoja omalla kielellään.						 	TC IW	25	Liite 1.4.	1.4.

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 7	Otsikko:Kuvaileminen					Kesto: 30 min				
	Kuuluu alateemaan: Minä ja perheeni									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaiden tehtävänä on tehdä lyhyt tarina ryhmässä. He yrittävät tehdä ison perheen niin hyvin kuin mahdollista. Kun tarinat on tehty, ryhmät vaihtavat tarinoita ja yrittävät piirtää tarinoiden perheet.						 	GW	25	paperia, kyniä	

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 8	Otsikko:	Kesto: 45 min				
	Kuuluu alateemaan: minä ja perheeni					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
		   	GW	25	Paperia, kyniä, internet...	

Luokkahuone- aktiviteetti Nr: 9	Otsikko: Keskustele ystäväsi kanssa	Kesto: 20 min				
	Kuuluu alateemaan: minä ja perheeni					
Aktiviteetin kuvaus:		Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaiden tehtävänä on haastatella heidän ystäviään. Ne voivat tehdä listan kysymyksistä kuten: Kuinka monta ihmistä on teidän perheessänne? millaisessa talossa asut? Kuinka monta makuuhuonetta on asunnossasi? jne. He kirjoittavat vastauksia muistiin.		 	IW GW	25	Notebooks, pencils	

Luokahuone- aktiviteetti Nr: 10	Otsikko: entisaikaan					Kesto: 30-45 min				
	Kuuluu alateemaan: minä ja perheeni									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Opettaja kutsuu luokkaan jonka, joka tietää kuinka romanit asuivat ennen vanhaan. Kutsuttu henkilö voi tuoda kuvia hänen??. Hän voi kertoa oppilaille asuntovaunuista ja taloista, joissa romanit elivät ennen vanhaan. Oppilaat voivat myös esittää kysymyksiä.						 		25		

Luokahuone- aktiviteetti Nr: 11	Otsikko: Sarjakuva: harjoituksia					Kesto: 15-30 min				
	Kuuluu alateemaan: minä ja perheeni									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät liitteen 1.5. jossa he voivat harjoitella sitä mitä he ovat oppineet tästä aihealueesta.						 	IW	25	Liite 1.5.	1.5.

Luokahuone- aktiviteetti Nr: 12	Otsikko: Harjoituskoe					Kesto: 30 min				
	Kuuluu alateemaan: minä ja perheeni									
Aktiviteetin kuvaus:						Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.
Oppilaat tekevät liitteen 1.6. testatakseen, mitä he ovat oppineet.						 	IW	25	liite 1.6.	1..6.

Esimerkkitunti-suunnitelman numero: 1		Tuntisuunnitelman aihe: minä ja perheeni					Kesto: 45 min		
LA-Nr.	Aika	Esimerkkituntisuunnitelma	Taito	SF	ELP	Mat. / Res.	Liitt.		
3	25	Opettaja opettaa kehonosat osoittamalla ne lapsille ja nimeämällä ne, ja lapset toistavat opettajan eleet ja sanat. Opettaja voi käyttää myös jotakin laulua (esim. "Pää, olkapää, polvet, varpaat") tai runoa, joka sisältää kehonosat ja ohjeet tehdä jotakin, esimerkiksi kääntyä, heiluttaa kättä, astua eteen vasemmalla jalalla jne.	 	IW TC	25		1.2.		
9	20	Lapset leikkivät pareittain Peili-leikkiä opettajan romanikielisten ohjeiden ja niiden välittömän käännöksen mukaan. Toinen oppilas on aktiivinen liikkuja ja toinen oppilas pyrkii olemaan tämän peilikuva. Pelin tavoite on, että lapset liikkuvat yhtäaikaisesti tehden mitä opettaja käskee. Esimerkiksi, jos opettaja sanoo "Liikuta kättäsi erittäin hitaasti!". Viiden liikkeen jälkeen lapset voivat vaihtaa rooleja.	 	IW GW	25	vihot, kynät			
Oppimis-tavoitteet:		→ Oppilaat oppivat perhesanoja ja perheen merkityksen romaneille → Oppilaat oppivat eri tyyppisestä elämästä → Oppilaat voivat lukea tarinan romaniperheestä							

... luo vapaasti enemmän tuntisuunnitelmia kuin nämä kaksi ... :o) !

Lähteet (kuvat, tekstit, linkit ...):

--